

51635

ÜGYÉSZSÉG

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI: FARAGÓ JENŐ

E ajánlótermék szétválasztását meg-

engedem.

Budapest, 1930

W. h. 22 n.

Dr. BRASSOVÁN JULIAN

kir. ügyész.

4188.

VÁROSI SZÍNHÁZ:
EZUST SIRÁLY

PALÁSTHY IRÉN:
MARITTA

ÁRA: 5 KOR

Labori felv.

BOJDA JUCI

Fővárosi Orfeum: „A vészjel”

(Labori felvétele)

1920. ÁPRILIS 25.

I. ÉVFOLYAM.

13. SZÁM.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., LIPÓT-KÖRUT 1.

Telefon: 132-19 és 125-96.

Felelős szerkesztő: FARAGÓ JENŐ

Pista bácsi.

alamikor, jó hetven és egynéhány esztendőnek előtte, Istvánnak keresztelték ugyan tekintetes nemes és nemzeti Szentgyörgyi uramat, de emberemlékezet óta csak „Pista bácsi”-ja ő már mindenkinek. Atyafiságot, szellemi atyafiságot tart vele nemcsak a színésznépség, hanem a közönség is, minden néző, aki egyszer is csak látta színpadon. Mert aki hallja nemesveretű magyar szavát, aki látja csodálatos nemzeti művészetét, lehetetlen meg nem éreznie, hogy ez a patriarchális magyar aktor vér valamennyiünk véreből, lélek mindnyájunk lelkéből, hirdetője, jelentője, megtestesítője, eleven szobra a magyar színjátszó talentumnak, a magyar művészi őserőnek...

Nemzedékek gyönyörködtek Kolozsvárott Szentgyörgyi István művészetében és hát most végre szóhoz jutott Pista bácsi a budapesti Nemzeti Színházban is. Most sem ugyan a Nemzeti Színház szorgalmából hanem a kegyetlen sors kis kegyességéből. A világtörténelem vad kavargásának rettentő és fájó eseményei kellett ahhoz, hogy Pista bácsi végre méltó helyére jusson. Pedig vagy tizenöt esztendővel ezelőtt vezércikkben hirdette már a magyar nemzeti értékeknek mindig hű őre, a *Budapesti Hírlap*, hogy mekkora ritka kincse van kincses Kolozsvárnak Szentgyörgyi István magyar színész személyében. Ha jól emlékszünk Beöthy László írta a cikket és ugyancsak Beöthy volt az,

aki esztendőkkel ezelőtt a Magyar Színházban vendégül látta a kolozsvári színtársulatot, alkalmat nyújtván Pista bácsinak is, hogy művészetével figyelmeztesse kötelességére a Nemzeti Színházat. A Nemzeti Színház persze nem figyelt... míg végre most... de hagyjuk ezt. Ne rontsuk késő rekriminációkkal nagy és osztatlan örömről, hogy végre mégis csak láthattuk a budapesti Nemzeti Színház színpadán Pista bácsit, a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagját.

Iskolai példaként is érdekes jelenség az, ami Szentgyörgyi István nemzetiszínházi fellépése kapcsán ismét olyan mély hatást váltott ki a közönségből. Mi a legjellemzőbb művészi sajátja Szentgyörgyi Istvánnak? Bámulatos természetességgel egyesíti művészetében azt a két irányt, amelyen és amelyért olyan sok vita folyt és folyik mindig is: a naturalizmust és a stilizálást. Ime, nem kell vitatkozni elméleteken és felfogásokon, hanem játszani kell, úgy ahogyan Pista bácsi játszik. Maga az eleven élet és egyúttal maga a legtisztább, legsürítettebb művészi stilizálás! Nézzétek meg akár Tiborc szerepében, akár a Peleskei Nótáriusban. Tiborcban teljesen naturalista, röggillatu. meggyötört, szenvedő, paraszt, de ebben a tökéletesen élethű „alakításban” mégis ott van a magyar föld egész népe, nemcsak ez az egy bányabéli magyar paraszt, hanem maga a halhatatlan, stilizált, tipusként megteremtett magyar paraszt. Egy ezereztendő nemes nemzet szenvedése sir Tiborc keservében Szentgyörgyi István ajakán. És Peleskei Nótáriusa nemcsak étellel teljes, csalódásig eleven emberalak, hanem óriásivá növekedve zárja magába ez a művészi forma mindazt, ami kedélye, humora, természetes zsenialitása, jósága és ereje volt a magyar nemesi életnek. Szentgyörgyi István mindig az élet teljességét adja a színpadon és egyúttal mégis megteremti mindig a tipust, amely feledhetetlen művészi élménnyé nő meg a néző lelkében.

Akik a Nemzeti Színház tulsufolt nézőterén viharosan ünnepelték fellépői alkalmával Pista bácsit, azoknak a szemében bizony könny is volt és a tapsoló emberek arcán valami különös meghatottságot vett észre a szemlélő. Meghatott és lelkes arcok hirdették, hogy Szentgyörgyi István fellépésének más jelentősége is van, mint csak egy nagy művészi esemény. Mint ahogy Pista bácsi művészete, úgy maga a fellépés ténye is szimbolikus jelentőségűvé növekedett. A magyar teremő erő ragyogott a Nemzeti Színház színpadán! Egy magyar színész közel nyolcvan esztendő, a művészet örök fiatalságával,

csodálatos szervezetének acélos ifjúságával hirdette, hogy a magyar faj teremő ereje nagy és hatalmas, életerős és el nem pusztítható. Fogjon bár össze ellene a balsors és rosszakarat minden pokla, az a nemzet, amely ilyen művészeket teremt ő talajából, örök életre hivatott és élni fog hatalmasan, fejlődve, diadalmasan...

Erdélyi.

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN, a kolozsvári Nemzeti Színház örökös tagja
(Labori felvétele)

AKIK ELMENTEK ÉS AKIK ELMENNEK..

multkor Petráss Sári mondta nekünk, hogy a magyar művészek nagy híre és becsülete van külföldön. Nem új keletű dolog ez, tudjuk mi ezt régen. Örülünk is neki, nem is, mert nem lehet nem örülni, ha magyar névre bukkanunk a külföldi újságlededők labirintusaiban és nem lehet eleget bánkódni azon, ha egy magyar művész, ha ugyan átmenetileg is, de ottragad valahol egy idegen színház csillogó rivaldájánál.

Mi csak örülni tudunk a magyar sikereknek, hiszen ezek az idegenbe elszármazott művészek, mind-mind világító lámpások a magyar kultúra szolgálatában, akik egyedül hivatottak lerontott hirnevünket jóvátenni.

Most pedig tekintsünk végig a soron, hogy kik azok, akik külföldi színpadokon szereznek hírt és dicsőséget Magyarországnak.

Eljön itt e sorban elsőnek *Medgyaszay Vilma* neve. Már régen nem láttuk, régen nem hallottuk és nagyon-nagyon hiányzik nekünk. Sikerei vannak, Berlinben öles plakátok hirdetik a nevét és a német közönség is ép úgy, mint a mienk szeretettel és végtelen becsüléssel fogadja esténként *Medgyaszay Vilma* ének-számain. Ez a mi kedves magyar dalosmadarunk már meglehetősen régen járja a külföldi színpadokat és egy maga több szimpátiát szerez magyarországnak, mint száz újságcikk és száz propaganda irat. Bizonyos, hogy az a külföldi, aki *Medgyaszay*t egyszer hallotta, az nagyon kíváncsi lesz arra az országra is, ahonnan ez a nagy művésznő elindult.

Németh Júlia, az *Apolló Kabaré* sokoldalú művésznője is Rómából írja már a levelező-lapokat. Először úgy volt, hogy csak néhány hétre utazik egy kissé széjjel nézni a világban, de uglátszik csalódunk, őt is nélkülöznünk kell egyideig. Amint budapesti ismerőseinek írja, egyelőre nem szándékozik hazajönni, sőt tárgyal egy olasz színházdirektorral, aki nagyon

kecsegtető ajánlatot tett neki. Azt hisszük, hogy jobban oda-künn sem fogják szeretni Németh Juliskát, mint mi szeretjük.

A kedves *Huszár Károly* is elment. Ez már aztán igazán nincs rendjén, ha már Huszár Károly is elmegy, az már egy kissé elszomorító. Mintha egy kedves kacajt loptak volna le Budapest ábrázatáról. Hiányzik nekünk, de kénytelenek vagyunk beletörödni. Huszár Károlynak nagy tervei vannak; jelenleg Bécs, aztán Svájc. Bécsben most a Simp-

licissimus Cabaret-hez szerződött havi negyvenezer korona gázsival, ami bizonyára a legmagasabb dotáció a Simplicissimusban. Nem kételkedhetünk benne, hogy Huszár Károly Bécsben is hamarosan olyan közkedvelt lesz, mint amilyen volt itthon.

Vidor Feri most utazott fel Bécsbe. Őt is elvesztettük. Benne egy egész speciális művelője a magyar kabaré művészetének hagyta el Budapestet. Chanson énekesnőnk van elég, sőt olyan is akad fölös számban, aki egészen jó, de a *Vidor Feri* szerepkörének méltó betöltője nem akadt soha. Ő az volt a női előadók között, mint a férfiak között *Boross Géza* és ezt a pozícióját végig megtartotta. Bécsben van, ugyan még nem játszik, de valószínűleg néhány heti pihenés után ő is megkezdí a külföldi vendégszereplését.

Elment *Sarkadi Aladár* is, aki most a bécsi Chat Noirban arat esténként igaz sikert, s akinek jóízű humorát a bécsiek éppen úgy megszerették, mint a pestiek.

Es elment *Nagy Endre*, aki ugyancsak Bécsben van, de már nem konferál.

A Vigszínházból jól ismert *Bázár Gitta* is Bécsben van jelenleg a Ronacherben arat estéről-estére jól megérdemelt sikereket. Általában tapasztalható, hogy minden művésznők előbb a volt császárvárosban ösmeri meg a külföldi levegőt. Bécs a magyar művészek tram-bulinja. *Bázár Gitta*, szintén Bécsben kezdte, de értesülésünk szerint a Ronacherben elért sikeren felbuzdulva tovább megy Berlinbe, azonban végső célja neki is, mint mindenkinek Amerika. *Bázár Gitta*, aki drámai színésznőnek indult, most kitűnően összeválogatott művészi táncaival ragadja el a közönséget.

Mészáros Gizát már hónapok óta nélkülözzük. Először beteg volt, aggódva lestük felépülését. Jobban lett, de az orvosa megint nem engedte játszani, pihenést rendelt és a művésznő elutazott Semmeringre. Lestük, hogy mikor lesz vége az üdülésnek, hogy mikor látjuk viszont ismét a színpadon. Az is elérkezett, *Mészáros Giza* felépült és Bécsben is volt azóta, de most ő is Olaszországban van s félünk, mert bizonyosan valami

szerződés lesz a vége. Jó véleménnyel lesz rólunk az az ország, amely Mészáros Giza révén ismeri majd meg a magyar színművészetet.

A Burg-Theaterben vendégszerepelt az elmúlt héten *Beregi Oszkár*, aki a *Hamlet* címszerepében aratott nagy sikert. Ő is elment, az okok nem ugyanazok, mint az előbb említettekénél, ő tetőtől-talpig színész volt és mint ilyen csak egy halálos mérget ismert: a nem játszást. Ezt nem bírta és most itt hagyta Budapestet, ahol nagyon sok bámulója volt páratlan művészetének. Nem foglalkozott a kivándorlás gondolatával, de a kényszerűség vitte rá. Komoly, tudós színész *Beregi*, aki egyik leghíresebb magyar Shakespeare-színésze volt színművészetünknek. Reinhardt kapva-kap rajta. Elvesztettük...

Operanékesekünk közül legutóbb *Fodor Aranka*, *Hegyi Rózsi* és *Szende Ferenc* távoztak el tőlünk. Ők hárman együtt mentek és egy kis operával, az egyfelvonásos „*Maritana*”-val aratnak nagy sikert külföldön. Jelenleg Berlinben vannak és onnan szándékoznak Amerikába menni, főleg Kaliforniába, ahol az egyfelvonásos opera cselekménye játszódik. Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy a három művész nagyon sokat foglalkozik spiritizmussal és a „*Maritana*” is egy szeansz alkalmával jelent meg nekik, amire elhatározták, hogy evvel az operával bejárják a világot. Meg vagyunk győződve róla, hogy mindenütt nagy sikert fognak aratni.

Zeneszerzőink közül külföldön jár *Bertha István*, akiről nagyon keveset hallottunk mostanában. Azt tudjuk, hogy Zürichben van és a Corsó Színházhoz szerződött. Magyarországon zenészekben még nem állunk olyan jól, hogy a magasabb zenei kulturájú országokat is kisegíthessük a mi tehetségeinkkel. Épen ezért csak fájlalni tudjuk az ilyen kitűnő képzettségű, elsőrangú zenész elvesztését, mint, amilyen *Bertha István*. Reméljük, hogy mihamarabb hazajön.

Itt kell megemlítenünk *Csathó Gittát*, a kedves, finom és szép színésznőt, aki Svájcba követte a férjét *Bertha Istvánt*, akit pedig olyan szívesen láttunk pesti színpadokon.

Egy másik, kedves és tehetséges zenészünk, *Komjáthy Károly* is a külföldi kenyeret eszi. Két hónappal ezelőtt ment el tőlünk és jelenleg Berlinben tartózkodik. Odakünn most egyszerre két operetten is dolgozik, az egyik, a Király Színház jövőévi ujdonsága, „*A hamis asszony*” amelynek librettóját *Szomaházy István* és *Balassa Emil* írták. Nemrég küldték el

neki a harmadik felvonást, amelyet már nemsokára be is fejez. Azonkívül dolgozik egy másik operetten is, amelyet Fritz Grünbaum társaságában ír és egy berlini színház fog a jövő szezonban bemutatni. Szóval nem kell féltetni Komjáthy Károlyt. Megállja a helyét külföldön is.

Most hirtelen csak ezeket említettük meg, akik már kint vannak a nagyvilágban, de megszámlálhatatlanok azok, akik elkészülnek, ki hosszabb, ki rövidebb vendégszereplésre. Itt van mindjárt Kosáry Emmy, ő is itt hagy bennünket, de reméljük, hogy csak rövid időre. Kosáry már úgy hozzátartozik a pesti operettszínházainkhoz, hogy nehezen tudnánk nélküle egy szezont elképzelni. Eddigi megállapodások szerint csak nyárra szól a szerződése és pedig Bécsbe megy ő is. A Carl Theaterben fogja az „Ezüst sirály” női főszerepét eljátszani. Először úgy volt, hogy az osztrák fővárosban is Király Ernő lesz, a Földes-Buttykay operettben, a művésznő partnere, de ez a terv meghiusult és így egy osztrák bonvivánt fogja Király Ernő helyét betölteni.

Operaénekesnőink közül külföldre készül Sámson Mária, akit már több helyről kínáltak meg szerződéssel, de minden valószínűség szerint Londonba megy, legalább is azt kell gondolnunk, mert szerepeit nagy buzgalommal tanulja angolul. Reggeltől késő estig próbál, tanul és reméljük meg lesz a kellő energiája, hogy nagy szerepeit Londonban már angolul énekelhesse, amit az angol közönség egy külföldi énekestől nagyon nagy szeretettel fogad. Az angolul énekelő külföldi énekesnő Londonban már félsikert jelent és ha hozzávesszük Sámson Mária kiváló énektalentumát, úgy előre bizonyosak vagyunk a londoni vendégszereplés sikerében.

Egyik legkiválóbb operaénekesünk, Rózsa S. Lajos is utra készen áll. Sajnáljuk, mert legkiválóbb Wagner énekesünket veszítjük el benne.

Sándor Stefi a Royal orfeum művésznője is এমনো van tőlünk és a nyáron valószínűleg már meg kezdi vendégszereplését Bécsben. Több helyről kapott külföldről már ajánlatot, de annyi bizonyos, hogy először Bécsben fog fellépni, de az osztrák fővárosban sem biztos, hogy melyik színpadon, mert három kész szerződést hoztak neki aláírásra.

A kiváló színész, Várkonyi Mihály, rengeteg nagyszerű magyar film főszereplője egy évi szabadságot kapott a Nemzeti Színháztól. Ezt az időt arra használja fel, hogy egy nagy külföldi filmgyárral kötött szerződésének eleget tegyen.

De hiszen nem is lehet mindazokat itt felsorolni, akik külföldi vendégszereplésre indulnak, vagy

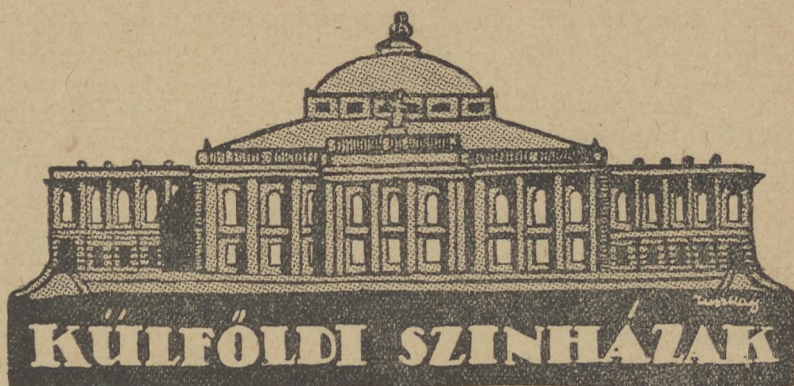
terveznek valami hasonlót: túl sokan vannak és nagyon sok a nem komoly terv is ezek között. Mi csak a komoly elutazásokkal, a tényleg távozókkal akartunk itt foglalkozni. Hiszen ezeknek az elvesztése is eléggé fáj nekünk, nem akarjuk magunkat olyanokkal keseríteni, akik a végén úgy is itthon maradnak. Bár ismétljük, nagyon örülünk, hogy ezek a magyar művészek, a magyar kultúrát megmutatják a külföldi közönségnek, de félünk attól, hogy nagyon sokan odakünn maradnak, ami viszont pótolhatatlan veszteség nekünk.

A külföldet járt Petráss Sári, nemcsak azt mondta, hogy a magyar művészeknek nagy hírük van odakünn, hanem azt is, hogy eljön egy idő, amikor az embernek nem izlik az étel, amikor nem tud aludni és akkor jönni kell, akkor haza kell jönni és ott kell hagyni a babéros idegen rivaldát, mert . . . Nincs is „mert“, ezt nem kell magyarázni, ezt nem lehet magyarázni, ennek a nagy érzésnek engedelmeskedni kell és engedelmeskedik is mindenki. Utravalóul adjuk az elmenőknek szeretetünket és azt az egyetlen tanácsot, hogyha jön az a nagy érzés, az a hazahúzó delejes, megmagyarázhatatlan hatalom, akkor ne gondolkozzanak egy percre sem, hanem jöjjenek haza. Itthon mindig szívesen fogjuk látni a magyar kultúrának e kitűnő képviselőit.

Apolló Kabaré: „Ki volna hajlandó?”
(MAGYARI, HARASZTI MICI, HOMOKI PAULA)

(Labori felvétele)

LONDONBAN a Kingsway színház igazgatója, Melinotte Violet, megcsinálta azt a nem épen érdektelen kísérletet, hogy színrehozott egy háromfelvonásos drámát csupán két szereplővel. *Sinner Both* a címe. Mindketten bűnösök. A tiszteletes ur is, az asszony is, akik közt a dráma lejátszódik, amely a gyermek bölcsője körül csomósodik. Nálunk is volt szó egyszer egy ilyen darabról. Vágó Géza írta. Német nyelven is megjelent, a Magyar Színházban akarták valami alkalommal előadni, de még nem jutott a világot jelentő deszkákra. Londonban vagy két hétig tartotta magát az újdonság, amelynek hősnőjét természetesen az igazgatóné ő nagysága játszotta. De egyszerre csak meggondolta a dolgot és minden előzetes reklám nélkül a *First Love*, Első szerelem című vígjátékot hozta ki. Leslie Sparkes darabja jobban tetszett, mint a tulsötét és filozofáló mű a két bűnösről.

A Hammersmith külvárosi Lyric színházban a *The Fair Maid of the West*, vagyis a „Nyugat szép leánya” mulattatja a közönséget. Nem téveszti össze senkisémm Puccini operájával.

A New Theatreban április 23-ára tüzték ki a nagy Shakespeare ünnepélyt, amelyben Ellen Terry, Forbes-Robertson, Bouchier és az angol színpad más büszkeségei vesznek részt.

PÁRISBAN két nagyon öreg színésznőt ünnepelnek. Az idősebb. — bár nem lehessen tudni, — Daynes-Grassott asszony, aki két év híján kilencven éves. A *Legszebb kalandban* (La Belle Aventure) a nagymamát adja, akit a mi Haraszthy Herminünk is oly szépen kreált. A francia művésznőt hat évvel ezelőtt ezért a szerepért zavarták ki nyugalmból és most, hogy reprizelték Flers és Caillavet kedves vígjátékát az Athénében, még mindig ez a csodás művésznő játssza az öreg Trévillacnét.

A másik ünnepelt aggnő, akinél azonban igazán nem szabad korról beszélni, az isteni Sarah. Bernhardt Sarah kétség-

telenül nem köznapi lény. Új szerepben lépett föl. Először adta a csábos *Athaliet*. És Alexander Brisson a tárcacikkében konstatálja:

— *Mme Sarah Bernhardt etait joliev; a művésznő csinos volt.*

Bizonyos fénnel, ragyogással, szinte derűvel enyhítette a szerep sötétségét. A párisiak pedig odáig voltak érte és virágosóval fogadták.

Egy új kis színház, a *Potiniere*, Tristan Bernhardtól kapott darabot. Címe: *Cordon bleu*. Egy jámbor tudósról van szó, aki mindenféle veszélybe kerül, mert azt fogják rá, hogy el akar válni szép feleségétől, hogy elvehesse a szakácsnőjét; egy ferelmes debellát.

Sokkal komolyabb, sőt tulkomoly a *L'Autre nuit* című dráma, amelyet az „Irregulier“ nevű szabad szintársulat mutatott be. Arnyvelde André írta, aki másfél évtizeddel ezelőtt már a Comédie-ban is megfordult egy verses darabjával és azóta most szólal meg először. Roncel Jérôme a hőse. Boulevardok hőse, aki szeretné nőül venni a szép Burgand Catherine-t. Ennek azonban már van vőlegénye és visszautasítja. Jérôme erre elveszi Catherine hugát, a kis Mártát. csakhogy szíve választottjának a közelében maradhasson. És eléri célját. Egy szép holdvilágos este Catherine a karjaiba hull. Együtt szöknek Amerikába. Az elhagyott vőlegény utánuk siet, meg is találja őket. Elmondja nekik, hogy az eset megtörte Márta szívét, aztán agyonlövi Jéromeot.

Egy ál-szabad-színháztól elég két halál. Hiszen az igazi Theatre Libre darabjában, a *Maison en flammee*ban sincs több. Sőt ezek csak erkölcsi halottak. Az *Égő ház* Delarbre Charles szocialista lapkiadóé, akit a felesége arra ösztökél, hogy leplezze le politikai ellenfelét. A hölgyet persze nem a politika, hanem magánbosszu vezeti, mert az a politikus elhanyagolja őt. De ekkor közbelép az a lány, aki miatt az elhanyagolás történik: Nelly, az asszony édeslánya. Anya és leány között borzasztó jelenet játszódik le. A gyermek azzal fenyegeti meg a porban fetrengő mamáját, hogy elárulja a féltett titkot apának, ha ki nem adja neki a kompromittáló leveleket. Az asszony csakugyan visszacsinálja az egész leleplezést és átadja a leveleket Nellynek. De ennek a boldogsága sem tart sokáig. Megtudja, hogy a férfi, akiért úgy exponálta magát, tényleg nagyon közönséges lélek és erre kinjában megbomlik az esze. Prozor Greta nagyszerűen játszotta Nellyt.

✱

MILANÓBAN az *Olimpia* színház *Martoglio* Nino: Sua Eccellenza című vígjátéka kedvező fogadtatásra talált. A *Manzoni* színház újdonságának, amelynek sokat ígérő címe *Danza dei sette veli*, a „Hét fátyol tánca“, csak első felvonása mulattatott igazán. A cselekmény nem

valami észbontóan új alapötleten épült. A jó régi Próbaházasságra emlékeztet. De a fiatal embert, aki hirtelen kénytelen feleséget hazudni, nem egy mogorva apa, vagy szigorú bácsi ellenőrzi, hanem egy ennivaló, csinos kis néni, aki hamarosan úgy megfőzi a rokont, hogy ez az álfeleséget elkergeti és a nénikét teszi meg hites feleségévé.

A NÉMET SZINPADOKON azzal a lázassággal dolgoznak, amelyet magyar ember, Reinhardt Miksa inau gurált. Hihetetlen munkabírással minél nagyobb tevékenységre serkenti azokat is, akik irigységből, vagy ambicióból az övéhez hasonlóan magas színvonalra akarnak kapaszkodni.

Egyiknek sincs azonban rendelkezésére olyan minden eddigi méretet meghaladó színháza, mint a Groszes Schauspielhaus, amely az ötezrek színháza néven is ismert, és amelynek színpada bele van építve a nézőtérbe.

Legfrissebb sikere a Rolland Romain *Dantonja*, amelyet Jacobi Luczy és Herzog Wilhelm fordított németre. Nálunk a könyvpiacról ismerhetik az újdonságot, amelyben Sebestyén Károly lefordította. Hogy színpadra is kerül-e, kétséges. Berlinben azonban nagy ügy lett belőle, és nagyon izgatja a közönséget, amelynek soraiban a nagy tömegjelenetek alatt egész sereg szereplő is ül. A nagy törvényszéki jelenetben a karzatról szakítják félbe Danton védőbeszédét.

Érdekes, hogy ugyan csak Reinhardt adta régebben a Deutsches Theaterban a Büchner-féle *Dantont* is, amelynek tárgya azonos a Rollandéval, de konstrukciója teljesen más; egész

PETRÁSS SÁRI — lovagi dresszben.

(Amerikai féltétel)

sereg apró jelenetre oszló, de maga egészében szintén végtelenül izgató dráma.

A svájcan élő francia íróról szólva, hadd említsünk egy svájci német írónőt is, *Stach Ilset*, akinek *Genesisius* című drámáját a bási városi színházban jelentős sikerrel adták. A cselekmény ugyanabból a forrásból merít, mint a Hevesi féle *Császár és komédiás*.

Egészen furcsa mű került bemutatóra a Staatliches Schauspielhausban, a volt királyi színházban ahol azelőtt nem igen adtak volna olyan szindarabot, amelynek szerzőjét — Goldstein Moritznak hívják. Az ujdonság címe: *Gabe Gottes*, vagyis „Istenadománya,” és így hívják egy tekintélyes ingatlant, amely váratlanul egy agyongyötört, megvetett, piszkos béresé lesz. Ez aztán vénségére ki akar tenni magáért: el akarja venni a legszebb leányt a faluban, de közvetlenül az esküvő után össze-roppan, meghal. A darab francia miliőben játszik, és a szereplők franciák, mintha csak párisi írók műve lenne. Az öreg bérest *Bassermann* adta.

Honfitársunk, *Robert Jenő*, a Tribüne című színházban *Wedekind Franciskáját* hozta ki, és most már a századik előadás körül tart vele. A főattrakció egy nagyon szépszínésznő, aki egy epizódszerepbengeniálisan fejt meg a mind inkább fokozódó jelentőségű ruhakérdést. Ugy fejt meg, hogy egyáltalán nem vesz fel semmit.

Egy új *Sudermann* darab is került színre Berlinben. *Die Raschofs* a címe, és egy apa és fia vetélkedéséről szól egy színésznőért. A vidéki próba-előadáson még az apa agyonlőtte magát, hogy ne álljon utjában a fiúnak, de Berlinben *Sudermann* megkegyelmezett az apának.

A „*Taifun*” párisi előadásáról. (Lengyel Menyhért Clador kisasszony öltözékében.)

(A „*Színházi Hét*” akkori felvétele.)

Mamúska a főpróbán

Hát kérlek, az Ilosvay Rózsi a menyasszony, aki nem szereti a vőlegényét, hanem hozzá megy, mert megkérte és mert általánosan az a szokás, hogy a menyasszony a vőlegényéhez megy feleségül. De úgy kezdődött az egész dolog, hogy a Belvárosi főpróbáira nehezebb jegyet kapni, mint a Theatre Francaisebe; pedig ezen a főpróbán is ott akart lenni mindenki és csak azt nem értem, hogy mért szögeznek le az első két sort, hogy oda lélek be nem mehet; hiszen az előadásokon is ülnek az első két sorban és ez se zavarja a művészeket. Szóval az Ilosvay nagyba flórtól a Bérczyvel mialatt a vőlegénye, a Harsányi és a papája sakkozás közben elalszik, azaz hogy a Harsányi csak úgy tesz, mintha aludnék s közben kilesi, hogy miket mond a Bérczy az Ilosvaynak és az Ilosvay a Bérczynek. Hát először is azt hallja meg, hogy a menyasszonya nincs a legjobb véleménnyel róla; na hát ez a legjobb családban is előfordul; de megtudja azt is, hogy ők hárman már az esküvő előtt házassági háromszögben élnek; továbbá azt, hogy a Bérczy meg akarja nézni az Ilosvay lábát, mert a bokája olyan, mint egy pezsgős üveg nyaka; de az Ilosvay nem engedi, mert már a lába nem az övé, már semmisen az övé; hiszen ő menyasszony! A Bérczy legalább a kezét akarja megcsókolni s az Ilosvay erre azt feleli, hogy a balkeze ugyan még az övé és amíg él sohasem lesz a másé. Ezt mind hallja a Harsányi s amikor hivatalosan is fölébred, nyomban mosni kezdi az Ilosvay fejét, de nemcsak ő, hanem a nővére, a Marosi Adél is, aki a darabban egy aggszűz, egy anyóshelyettes, egy lidércnyomás; — így mondja az Ilosvay. De egyáltalán nem lehet kiösmerni ezt a kis menyasszonyt. Szereti-e a Bérczyt, vagy csak mókázik vele; egy modern és egzaltált nő-e, vagy csak komédiázik? Annyi bizonyos, hogy a Bérczyvel még egyszer nagyon össze jön az első felvonásba és feltékenykedik is rá, mert a Bérczy minden kedden és pénteken gordonkázik a Schmittnéval, mondja az Ilosvay és amikor a Harsányi már nagyon megmosta a fejét, azt mondja a Bérczynek, hogy elmegy a legénylakására másnap délután; de nyomban meghívja oda a randevura a férje legjobb barátját, a papája ügyvédjét: a Kállayt is. Ezzel, kérlek, vége az első felvonásnak és én legelőször is a Bárdosnak gratulálok, hogy egy ilyen finom, kedves, vidám, ötletes darabot előad; azután a Lakatos Lászlónak, hogy egy ilyen ötletes, vidám, kedves, finom darabot írt. De még egy sereg gratulációt kell leadnom: az Ilosvaynak, a Bérczynek, a Harsányinak, a Marosi Adélnek, a Zilahy Zsűlnek és mindnyájuknak; mert én rég láttam egy ilyen kedves előadást Pesten, pedig én már sok mindent láttam Pesten. Te, kérlek, ki az a Bús

Fekete László, aki mindig ott van, ahol én vagyok és nem is bús és nem is fekete? ... Szóval: kezdődik a második felvonás és a *Korthy Mira* mint vidéki, szelid és szolid asszonyka kelt feltűnést, mert olyan naiv, hogy elhiszi, hogy az Ilosvay a Bérczynek a babája és két gyerekük is van Monoron. Hja, igaz, ez a Bérczy legénylakásán történik, ahová richtig eljött az Ilosvay s a Korthynak, aki a Bérczy nővére, tetszik is a leány, amíg azt hiszi róla, hogy egy rossz nő s nem tetszik neki, amint megtudja, hogy egy tisztességes, egy privát, egy menyasszony, akinek se szeretője nincs, se gyereke Monoron. El is megy és magukra hagyja a fiatalokat s az Ilosvaynak az az első gondja, hogy megkérdezi, hogy hol van az a gordonka, amelyen a Bérczy a Schmitt-nének szokott flótázni? Azután cigarettát és likört kér és amikor javában isznak, jön a vőlegény: a Harsányi s az Ilosvay alig tud elbujni előle. De a Bérczy becsapja a férjet, aki elmegy, s ők folytathatják a furcsa flörtöt; ámde a Harsányi megint vissza jön és most már nem akarja becsapni hagyni magát. De mégis, már majdnem sikerül; már majdnem elmegy megint, amikor hirtelen az Ilosvay kijön a szobából és nagy a megrökönyödés. Kijön és elmondja, hogy neki tetszik a Bérczy. Notabene: nekem is és most te épen úgy meg fogsz ijedni, ahogy a Harsányi megijed, amikor ezt megtudja. De ahogy te bebizonyítanád nekem, úgy bebizonyítja a Harsányi is, hogy a Bérczy nem az Ilosvaynak való férj és ezzel vége a második felvonásnak is. Honnan veszi kérlek, ez a Lakatos ennyi kedvességet? Tudod, milyen ez a darab? Mint egy Zserbó sütemény. Ennivaló. És olyan, mint egy rózsabokréta. Illatos és szép és kellemes. És már bemutatták nekem a Bús Feketét; de ne ijedj meg nagyon! ... Ezzel kezdődik a harmadik felvonás és egy bécsi hotel szobájában vagyunk. De nem mi ketten; hanem a Harsányi és az Ilosvay nászutan. Az uttól fáradtak és hol az egyik ásit, hol a másik. A Harsányi a koffer kulcsát keresi és kimegy a szobából. És ki jön be? A Bérczy. Az Ilosvay először megijed, egy kicsit tiltakozik is a betörése ellen, de a fiatalember bevallja neki, hogy megörjítette az a gondolat, hogy az Ilosvay a másé legyen és azért utazott ide, hogy ezt megakadályozza. Alig mondja ezt el, visszajön a Harsányi és amikor a Bérczyt meglátja, rá akar rohanni. De az Ilosvay eléje áll és védelmébe veszi a fiut és úgy állítja be a dolgot, mintha ő rendelte volna oda a fiatalembert. Meg is mondja a férjének, hogy a Bérczy szereti őt, ami a Harsányit mélyen megrendíti, de most már belátja, hogy itt nem használ sem erőszak, sem szép szó és most már ő is belemegy a válópör azonnali megindításába, még mielőtt tényleg asszonyá tette volna feleségét. A két férfi egy másik szobába hurcolkodik ugyanabban a hotelben és a fiatal asszony egyedül tölti a nászéjszakáját. Az utolsó jelenetben a szobapincér behozza a bejelentő-lapot kitölteni. A családi állapot rovatnál megáll egy percre az Ilosvay, de aztán nyugodtan írja be: menyasszony ... Itt van még a kedves *Matány* is, mint szobapincér és az ugyancsak kedves *Nagy Margit*, aki szerelmes a *Matány*ba. A gusztsusa nem rossz! ... Hát nem kedves, hát nem aranyos? Hát nem asszonyi? Hát nem — pesti történet ez? Vagy az egész világon ilyenek a menyasszonyok? Mindegy. Ennekem szörnyen tetszik ez a szép darab és hogy mindenkinek tetszeni fog — te, kérlek, a Bús Fekete hazakisért! — azt megígolja a *Mamuska*.

SZÉLJEGYZETEK

Jób Dániel. A „Taifun“ repríze alkalmából meg kell említeni, hogy ez a dráma volt az első darab, amelyet Jób Dániel a Vigszínházban rendezett és ez a dráma volt az első darab nálunk, amelyben a rendező szint és hangulatot hozott a színpadra. El lehet mondani, hogy azelőtt a magyar színpadi rendező arra szorítkozott csupán, hogy figyelmeztette a színészt: jobbról tessék bejönni és a balszenéken tessék távozni s ha történetesen egyéniség volt a rendező, akkor még azt is észrevette, hogy a színész tulhangoz, vagy tulcsöndes... Jób Dániel volt az első, aki a mélyére hatolt a rábizott szindarabnak... Ujságíró volt; kitűnő zsrnalista. Aztán — Faludi Jenő fölfedezte (érdekes-e, hogy: a Liszt Ferenc kávéházban történt ez a fölfedezés, egy tavaszi hajnalon, amikor az otthonból jövet, együtt reggeliztek ott: Faludi Jenő, Molnár Ferenc és Jób Dániel). Faludi Jenőnek már akkor kitűnő szeme és kitűnő judiciuma volt és Jób Dánielben az első pillantásra meglátta a kitűnő színházi embert, sőt: a kitűnő rendezőt. Szóval: a Vigszínház tanulmányutra küldte Jóbot, aki Münchenben, Párisban, Londonban töltött egy félévet és haza érkezvén, a Vigszínház rendezője lett. Hogy azóta mit produkált, azt mindenki tudja; de legkivált a magyar szerzők, akiken művészi munkája határtalanul sokat lendített. A „Taifun“ reprízén Hegedűs Gyula mellett őt kellett volna elsősorban ünnepelni...

A héten először voltam életemben a Folies Caprice című kisszínházban, amelyet mostanában „Kis komédiá“-nak hívnak. Először láttam a kis Rottot, akiről pedig annyit hallottam eddig is s akiről most már személyes tapasztalatból hirdethetem én is, hogy istenadlia tehetség s a humornak, az igazi, a hamisítatlan, a könnyeken át megkacagtató humornak olyan nagybirtokosa, amilyen kevés akad ebben a szomorú világban. Igazi művész Rott Sándor, akit a Sors különös szélsége vetett erre a kisszínpadra; de ha bárhová vetette volna: mindenütt megállaná a helyét. Kedves és groteszk, ötletes és mulatságos, tehetséges és jó színész ez a Rott Sándor, akitől én Pry Pált szeretném látni, vagy a „Három testőr“ Polacsekjét, vagy bármelyik francia bohózat komikus figuráját s biztos, hogy még jobban, még zavaratlanabbul élvezhetném így a művészetét, mint ennek a kis színpadnak nem épen kiváló értékű kis darabjaiban...

Hol nyaralsz? — kérdik egymástól a hirtelen nyár beálltán felbuzdulva a színészek; hol nyaralsz, barátom, aki a

hosszu téli szezon alatt ugyancsak rászolgáltál egy kis pihe-
nésre? ... A kérdésre a válasz rendesen ugyanaz: „Nem lehet
elmenni sehová!” ... Rezignáltan és szomorúan mondják ezt és
én rezignáltan és szomorúan konstátálom magam is, hogy —
nem lehet elmenni sehová! ... Talán örökre elmultak azok az
idők, amelyeknek májusában az ember vonatra ülhetett és ki-
mehetett a nagyvilágba. Párisban még láthatott valami új dara-
bot, Londonban ilyenkor kezdődött a szezon, Rómában, vagy
Itália más városában elfoghatta még a Zacconi, vagy a Novelli
staggionéját, Milánóban a Scala előadásaiban gyönyörködhetett,
Münchenben vagy Berlinben Reinhardtól tanulhatott. Vége, vége,
vége már. Itthon kell maradni. Nagymarosra, vagy Budakeszire
kell menni ... s ha vetődnek arrafelé vándorkomédiások, hát
tapsolni kell nekik, mert ők is elfeledtetik velünk néhány pilla-
natra téli küzdelmeinket, téli szenvedéseinket ... (f. j.)

LAKATOS LÁSZLÓ, a „Menyasszony” szerzője

(Bíró és Révész felvétele)

1.

Álhir Gombaszögi Fridáról.

Mint a bomba,
 Úgy hatott a hír, hogy a nagy Gomba
 A Vigszinházról elmegyén.
 Hogy mindenki nyugodt legyen,
 A hirt ime megcáfolom
 És direkte azt dalolom:
 Hogy ez a bomba —
 Csak bolondgomba!..

2.

Mindenütt jó...

Nincs semmi új a nap alatt:
 A Petrász is itthon maradt,
 Én nékem már meg is sugta azt titkon,
 Hogy mindenütt jó, de a legjobb itthon.

3.

Siker.

Annyi mindent beszéltek felőle,
 Amig végre grófné lett belőle;
 Az élet és a színpad két iker:
 S az életben is van kasszasiker!..

(f. i.)

zt hisszük, egy kabaréműsornak sikere sokkal több tényezőtől és eshetőségtől van függővé téve, mint mint egy háromfelvonásos darabé és éppen azért — bármennyire hihetetlennek látszik — nehezebb az igazi kabarésikert elérni, mint egy háromfelvonásos közhízi sikert. A kabaréban ugyanis nem egy darab kerül színre, hanem négy-öt egyfelvonásos. Ha a négy közül három jó és egy rossz, akkor ez az egy darab már lerontotta a másik háromnak a sikerét is. Ha tíz magánszám között csak két gyenge akad, akkor ez már megbontotta az egységes siker hangulatát és az emberek a színházból kimenet nem a nyolc jó magánszámra gondolnak, hanem a két gyöngére. Ezért mondtuk, hogy egy kabaréműsor sikere sokkal több tényezőtől és eshetőségtől függ és csak ha ezek az eshetőségek mind összevágznak, akkor lehet azt mondani, hogy a kabaré műsora osztatlan sikert aratott.

Ezt az ideális kabarésikert majdnem megközelíti az Apolló Kabarének most bemutatott új műsora. A siker tényezői között szerepelnek elsősorban a szereplő színészek és ezzel már is megmagyarázható a siker, mert a kabaré tagjain kívül *Fedák Sári* és *Rózsahegyi Kálmán* is fellépnek ismét a kabaré új műsorában. *Zilahy Lajos* írt „Pesti konyha” címmel mulatságos, ötletes szatírárt és ebben két pompás szerepet *Fedák* és *Rózsahegyi* részére. A politikus szakácsné és a politizáló inas szatírája ez a darab, amely egy méltóságos lipótvárosi család konyhájában játszódik és *Fedák Sári* a szakácsné szerepében, *Rózsahegyi* pedig az inas szerepében kivételes művészetüknek minden értékét ragyogtatták. *Pártos Gusztáv*, *Fekete* és a tehetséges *Négyessy Annus* játsszák a többi szerepeit a darabnak, amelynek kimagasló, szép sikere van esténként.

Egy másik pompás darabja az új műsornak *Liptai Imre* két részből álló kis komédiája, a címe: „Ki volna hajlandó”. A lakásmizériával kapcsolatos lakáscseréket figurázza ki ez a darab, amelyben a nagyszerű *Haraszthy Mici*, *Négyessy Annus*, *Homoki Paula*, *Magyari*, *Szenes*, *Herczeg*, *Rittka*, *Szentiványi*, *Tóth* és *Fekete* kapnak megérdemelt tapsokat, míg *Liptai Imre* másik kis darabját, a „Katica” című kedves vidéki történetet *Gózon Gyula* és *Mihályi Vilma* viszik sikerre.

Békeffy László három tréfát is irt az új műsorba. „Az ezüst sirály” paródiáját írta meg az „Ez is sirály” című darabban, amelynek minden mondata harsogó kacagást kelt a nézőtérben, ami nem is csoda, mert *Haraszthy Mici*, *Faragó Sári*, *Homoki Paula*, *Mihályi Vilma*, *Pártos*, *Békeffy*, *Szenes* és *Szentiványi* nagyszerűen parodizálják „Az ezüst sirály” szereplő

(SZENES ERNŐ, FARAGÓ SÁRI, BÉKEFFY, PÁRTOS, HARASZTHY
MICI, MIHÁLYI VILMA és HOMOKY PAULA)

(Az „Ez is sirály” az Apollóban.)

(Labori felvétele)

MAGYARI és BERKY LILI.

(Apolló-Kabaré: „Napihir”)

(Labori felvétele)

művészeit. A másik Békeffy-tréfa a „Csillagászat”, a harmadik a „Feleségem cipője”, amelyben Békeffy és Ujvári mellett figyelemreméltó sikere van Négyessy Annusnak, aki igen ügyes, tehetséges kabarészínésznőnek bizonyult. A „Napihir” című kis dráma is szerepel még a műsoron, írta Bus Fekete László és Berky Lili játéka vitte sikerre.

Berky Lili, Magyar Lajos, Gózon Gyula, Mihályi Vilma énekelnek új magánszámokat az új műsorban és egy érdekes egyéniségű új színész: Árvay Tibor, aki gitárkísérettel énekl *Balassa* Emilnek „Nocturno” című megkapó versét, továbbá egy olasz, francia és skót dalt feltűnő sikerrel. A műsor pompás, stílusos rendezését kell még kiemelni, amelyért igaz elismerés illeti Mály Gerőt, akinek rendezése nagyban hozzájárul az általános, megérdemelt sikerhez.

ZoZo

szappant és sampont használ
az igazi dáma!

Kapható
mindenütt!

Készíti: Hunnia-Gyógypár, Budapest, Erzsébet-körút 56.

Aktuális telefonbeszélgetések. Halló!!..... Itt a Színházi Világ!!.....

— Halló!.. Központ?.. Halló! De kérem nagysád, most ne olvasson ujságot!.. Igen... Azt kértem.

Végre megkapom Gyárfás Dezső telefonját.

— Halló, ki beszél?

— Itt a Színházi Világ! Ott Gyárfás?

— Igen! Parancsoljanak velem!

— Kedves Gyafi, hallom, hogy most ismét nagyobb-szabású irodalmi munkán dolgozik. Humoros könyvet ír a színészekről és ebben megír róluk minden jót és rosszat.

— Igen! Lesz ennek egy érdekes fejezete a színészek szokásairól.

MIHÁLYI VILMA és GÓZON GYULA

☐ (Apolló Kabaré: „Katica”)

(Labori felvétele)

— Miről?

— Arról, hogy mindegyik micsoda körülmények között tud csak játszani. Csontos Gyula például csak akkor tud játszani, ha annyira tudja a szerepét, hogy sugóra nincs rászorulva.

— Érdekes!

— Nyárai Antal csak akkor tudott játszani, ha egy szót sem tudott a szerepéből.

— Ez is furcsa.

— Kövály Gyula nem tud játszani, csak akkor, ha legalább két olyan nő ül a nézőtéren, aki érdekli.

— Nagyon jó!

— Magaziner Erzsé egyáltalában nem tud játszani, csak akkor, ha az öltözőjében egy üveg francia pezsgő áll.

— Csak helyeselhetem.

— Tapolczai Yojó egyáltalában nem tud játszani...

Itt a központ a mondat közepén széjjelkapcsolt bennünket.

— Halló! Halló! Ott *Fedák* Sári lakása?

— Igen!

— Kérem a művésznőt!

— Én vagyok.

— Kedves Zsazsa! Remélem, nem cáfolja meg azt az értesülésünket, hogy nyárra a városligeti Jardin de Paris-hoz szerződött vendégszereplésre.

— Igaz! Május 15-től június 15-ig szerződtem, s ugyanerre az időre szerződött oda Hegedüs Gyula is. És úgy tudom, hogy Boross Géza és Mály Gerő is odaszerződtek június hónapra.

— És mit fog ott játszani?

— Még magam sem tudom. Valószínűleg egy kis vígjátéknak a főszerepét. Aztán, ha azt lejátszottam, akkor egy kicsit nyaralni megyek.

— Hova...

De ekkor már belekapcsoltak egy harmadikat és le kellett tenni a gylót.

— Halló! Itt a Színházi Világ! És ott?

— Itt *Petráss* Sári.

— Kezeit csókoljuk! Egy hét óta úgy tudjuk, hogy a Vigszínházhoz szerződött. Sőt már azt is tudjuk, hogy mit fog ott játszani?

— A szerződés még nem befejezett tény, mert ebbe a férjemnek is van beleszólása. Előbb kiutazom Hollandiába és megbeszélem a férjemmel.

— De majdnem biztos?

— Szó van róla, hogy ott vendégszerepeljek.

— És akkor mit játszana?

— Erről is már volt szó! A Vigszínház a „Die Dame in Hermelin” című Gilbert-operettre készül. De vannak még

NÉGYESSY ANNUS és UJVÁRI LAJOS

(Apolió Kabaré: „Feleségem cipője”)

(Labori felvétele)

egyéb operettjei is. Még nem tudni, hogy melyiket játszánám. Lehet, hogy a Szirmay-Martos operettet; lehet, hogy egy angol operettet, amelyet most fordít Bródy Miksa a Vigszínház számára. Ha megkötöm a szerződést, akkor majd találunk nekem való szerepet is. Különben, talán már a jövő héten bővebbet mondhatok.

— És ha nem a Vigszínházhoz szerződnek, akkor talán egy másik . . .

Itt széjjelkapcsolt a központ. Pedig erre a válaszra voltunk csak igazán kíváncsiak.

— Halló! . . . Hallóóó! . . . Na végre! . . .

Hettyey Aranka jelentkezik a telefonnál és megkérjük, hogy mondjon valamit a Sasfiókról. És a művésznő így felel:

— Ha azt mondom a Sasfiókról, hogy a legkedvesebb szerepem, hogy nagy és véletlen boldogsághoz juttatott a Magyar Színház Igazgatósága nem fedné azt a pontos meghatározást, melyet ma érzek.

— Mint a villám jött a föllépésem. Hétfőn délután 4 órakor egy alternativa előtt állottam, hogy szerda estig elvállalom-e a Reichstadti herceg eljátszását?! Vállalom, mindenesetre vállalom s ha akár mi lesz vállalom.

Hat éve nem játszottam s a világháború kitörésekor mint egy drága halottól úgy bucsuztam tőle. Részben, mert akkor jöttem el Kolozsvárról s négy estén át kellett a Sasfiók szerepében bucsuznom, részben, mert akkor lehetetlennek látszott

előttem, hogy Rostand újból szóhoz juthasson nálunk. S mi minden nem történt hat éve?! Tény az, hogy a sors különös ajándékának kell tekintenem, hogy a „Sasfiók” az én számomra újra repülhetett s ma már miután az előadás után vagyok, — csak szép álomnak képelem.

Még megkérdeztük volna a művésznőtől egyet-mást; de a központ minden átmenet nélkül szétkapcsolt bennünket. . .

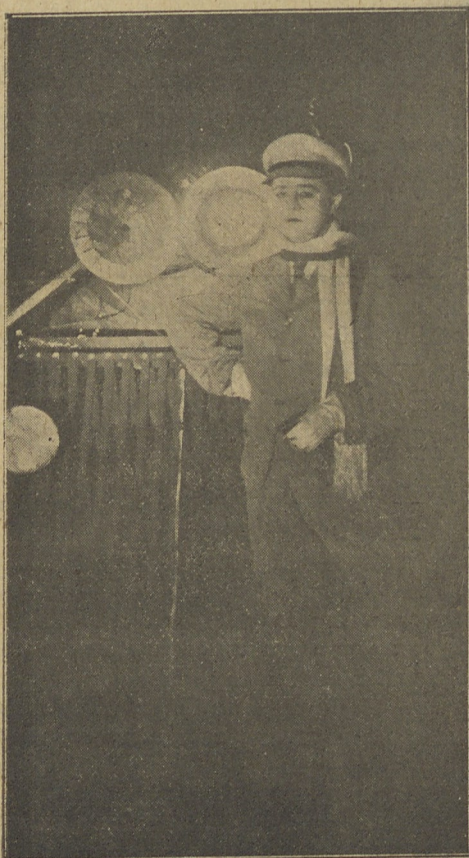
Csortos a Fővárosi Orfeumban.

annak színészek, — igen kivételes egyéniségűek és igen kevesen, — akik bárhol játszanak, mindig ugyanazok maradnak, akiknek nem a színház ad súlyt és jelentőséget, hanem ők adnak a színháznak. Csortos Gyula például a múlt hét óta a *Fővárosi Orfeum* színpadát tette egyenrangúvá a

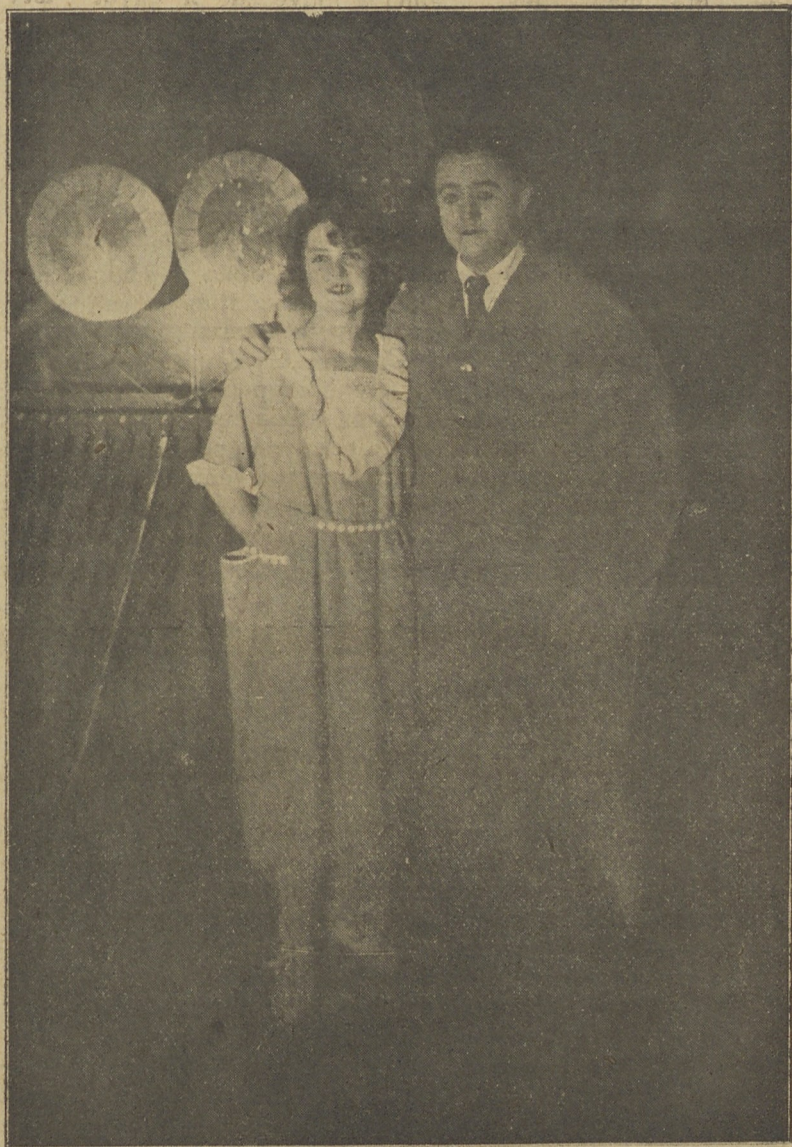
legelőkelőbb közsínházak színpadával azzal, hogy a Fővárosi Orfeum színpadán is megmaradt ugyanannak a Csortos Gyulának, ugyanannak a kivételes egyéniségű művésznek, akit a Vigszínház színpadáról ismerünk mindannyian.

Csortos vendégjátéka igazán eseménye a Fővárosi Orfeum idei szezonjának. És hogy a közönség számára valóban emlékeztető esemény legyen, ehhez egy olyan darab is kellett, amelyben Csortos Gyula kellőképpen érvényesítse mindazt, ami őt a legkiválóbb színészek közé emelte. És „A vészjel” című amerikai egyfelvonásos csakugyan ilyen darab. Visszafojtott lélekzettel figyeli a közönség az első szótól az utolsóig ezt az izgató történetet, a börtönből megszökött rab történetét, amelyet az amerikai színpadi technika trükkjei szenzációsá varázsolnak.

CSORTOS GYULA a „Vészjel”-ben

A börtönből megszökött fegyencz elcsábítja a milliárdos leányát. Szerellemmel szédíti magához, azután egy védtelen pillanatban összekötözi a kezét-lábát és odafekteti a vasuti vágányra, amelyen öt percz mulva keresztül fog robogni a gyors-

Fővárosi Orfeum: „A vészjel” — CSORTOS GYULA és BOJDA JUCI

(Labori jelvétele)

vonat. Rettentő percek jönnek. Az összekötözött fiatal leány borzalmas sikoltásaiba vergődő halálfélelmébe már belevegyül a távolról közeledő gyorsvonat moraja. És a vonat egyre közelebb jön. Már hallatszik a száguldó mozdony rémes robaja, még csak egy perc és a gyönyörű szőke leányon átszaladt a halál és a gonosztevő ott áll nevetve a leány mellett és bele ordítja a haldokló szívébe: most meg fogsz halni. Egy rémes robaj és beszalad a mozdony a szinpadra, a valóságos gyorsvonati mozdony, még csak egy pillanat és ekkor megáll egy hajszálnyira a leány előtt, mert a mozdonyvezető vészjelet kapott és megállította a vonatot. A fegyenc, akiről eddig senki sem tudta, hogy az, elszántan felugrik a mozdony tetejére és bevallja, hogy rémes tettét azért akarta elkövetni, mert a leány apja miatt került évekkel ezelőtt a fegyházba és az apán úgy akart most bosszút állni, hogy leányát pusztítja el. Aztán szíven szúrja magát és holtan bukik le a mozdony tetejéről.

Ezt az izgalmas drámát Csontos Gyula igaz művészete emeli értékké. Mellette a leány szerepében *Bojda Juci*, a Belvárosi Színház tagja ragadja meg a közönséget szépségével, fiatalságával és igaz hangjaival. Minden este percekig tartó taps és a tetszésnek szünni nem akaró megnyilvánulásai igazolják, hogy Csontos Gyula vendéjátékát teljes értékében tudja méltányolni a nagygényű és elkényeztetett izlésű budapesti közönség, amely esténként zsufolásig tölti meg a Fővárosi Orfeum nézőterét.

Rátkai Márton az Andrássy-uti Színházban.

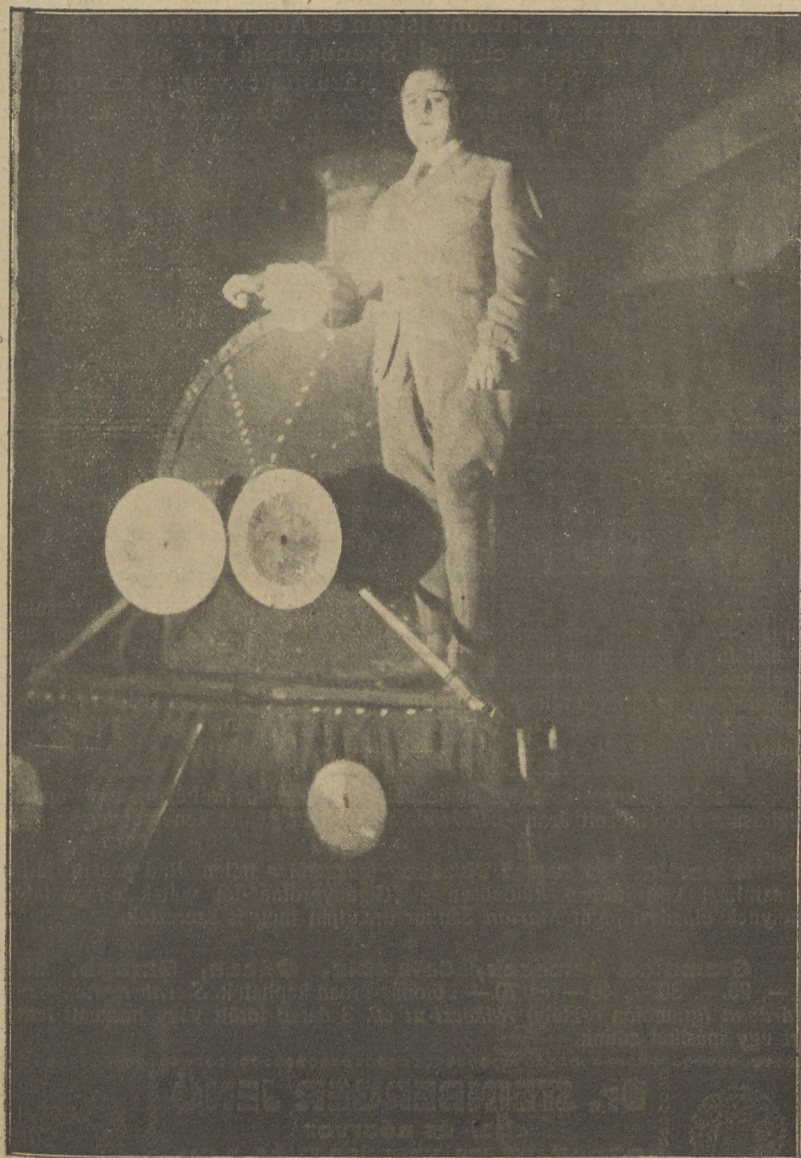

Régeen nem tapasztalt érdeklődés előzi meg az Andrássy-uti Színház új műsorát, amelyet minden valószínűség szerint április 26-án fognak bemutatni. A nagy érdeklődés elsősorban *Rátkai Mártonnak*, a Király Színház népszerű tagjának szól, aki az új műsorban Courteline „*A rendőrfőnök jó fiú*” című híres vígjátékában fog vendégszerepelni.

Rátkairól mindnyájan tudjuk, hogy művészi ambíciói közé tartozik a drámai szinpadon való szereplés. Csak nagyon kevesen ismerik Rátkainak ezt az ambícióját, de azt hisszük, akik tőle a „*Cornevillei harangok*” Gáspár apóját és a „*Hivatalnok urak*” Róth bácsiját látták, azok meg vannak győződve róla, hogy Rátkai a legkiválóbb drámai színészek egyike.

Az Andrássy-uti Színház ezuttal is nívós, mulatságos műsort állított össze, mint mindig. Az estét Zágon István szo-

kásos első száma fogja bevezetni a címe: „Zsiga nem akar“, ami semmi mást nem jelent, mint azt, hogy Somlár Zsigmond nem akar többé első szám lenni. Igen kedves, kacagtató és a közönség bizonyára jót mulat majd ezen az első számon is.

CSORTOS GYULA az utolsó jelenetben

(Fővárosi Orfeum: „A vészjel“)

(Labi jeltőltele)

A márciusi műsorból kisorsult Zágón-Pallós operett a „Lacika házasság” szintén most kerül színre, a kis operettben Boross Géza, Kabos Gyula és Nagy Magda kacagtatják majd meg a publikumot.

A színház népszerű művésznője, Kökény Ilona, az új műsorban Uray Dezsőnek „Az ajándék” című kis vígjátékában fog játszani, partnerei Bársony István és Abonyi Tivadar lesznek.

„Fehér és fekete” címmel, Szenes Béla irt egy kis vígjátékot, amelyben két veszekedő házaspárt visz a színpadra. A darab négy kitűnő szerepét Boross Géza, Kertész, Rajna Alice és Neogrády Dóra fogják játszani.

„Válakozik az asszony” címen Nagy Andor irt mulatságos, ügyes paraszttrefát, amelyben egy elkeseredett paraszti férjet Bársony István játszik.

A nagyszerűen összeállított műsort bőven tartkítják a jobbnál jobb magánszámok, Balassa Emil, Zágón István, Török Rezső, Tarkeövy István és Mihály István versei, amelyeket Szirmai Albert, Pallós Tivadar, Nádor Mihály és Ötvös Adorján zenésítették meg.

Boross Gézának, egy olyan dala lesz a következő műsorban, amely valószínűleg ép úgy megalondítja Pestet, mint a folik vagy nem folik. Most ezt fogják nevetve és Boross utánaözva dúdolni az emberek:

„... A szívem, a szívem de bus
Te marha, te marha de hus...”

Nincs lakásuk a budai színészeknek. A budai színház társulata május 14-én érkezik Temesvárról Budapestre és *Sebestyén* Géza igazgató úgy tervezi, hogy már aznap meg is nyitja a színházat „A cigánybáró” előadásával. A színház tagjainak azonban egyelőre nincsen lakásuk. *Sebestyén* igazgató a *Színházi Világ* útján fordul a nagy nyilvánossághoz azzal a kéréssel, hogy akinek kiadó lakása, vagy bérbeadó szobája van, az jelentse be címét a budai színház házmesterénél.

Martos Ferenc, aki a Svájcából most Berlinbe költözött, egy operett megírására szövetkezett Jean *Gilberttel*, a világhírű német zeneszerzővel.

A berlini Metropol Theater igazgatói a héten Budapesten jártak és színházi körutjukban különösen a „Cigánygrófné”-től voltak elragadtatva, amelynek előadási jogát *Marton Sándor* dr. után meg is szerezték.

Gramofon lemezek, Columbia, Odeon, Dacapo, stb. 15.—, 20.—, 30.—, 40.— és 70.— koronás árban kaphatók. *Sternberg* hangszergyárában (gramofon osztály) *Rákóczi-ut 60.* 3 darab törött vagy használt lemezt egy másikat adunk.

Dr. STEINBERGER JENŐ

bel- és nőorvos

BUDAPEST, VII, KERTÉSZ-U. 34. I. EM.

Rendel: d. u. 2-4-ig

Egy plakát sikere.

ocsánatot kérünk, hogy a színházak sok érdekes eseménye közül egy pillanatra kiemeljük a fejünket és szerényen néhány szót szólunk ismét magunkról. A *Színházi Világ*-nak egy új plakátja jelent meg a múlt héten az utcán és amint a közönség nem tudott szótlanul elmenni ez előtt a rajz előtt, úgy mi sem tudunk szótlanul elhaladni siker és elismerés előtt, amely a *Színházi Világ* plakátjának nyomába szegődött.

Egy bordó ruhába öltöztetett furcsa rikkancs szalad ezen a plakáton és tartja kezében a *Színházi Világ*ot. *Tuszkay Márton*, legnevesebb rajzolóművészeink egyike rajzolta ezt a figurát, amely ezentul karakterizálni fogja lapunkat s amely nemcsak művészeti értelemben, hanem a tömegsiker szempontjából is egyike a az utolsó esztendőök legszebb plakátjainak.

Disze lett a *Színházi Világ* új plakátja a pesti utcának, amelynek langyos napsütésében ragyog minden oszlopról a *Színházi Világ* karakterisztikus, izléses,

kedves figurája és az embereknek meg kell állniok ez előtt a bordó uniformisos emberke előtt és meg kell nézni és észben kell tartani és nem lehet elfelejteni, mert kedves, finom, izléses, szép és mindenkinek tetszik.

Megálltunk az utcán és figyeltük a járókelőket, amint ketten-hárman és sok helyütt csoportosan álltak a plakátoszlop új figurája előtt és örültünk, hogy ismét egy új színt dobtunk a tarka pesti utcára és ezzel ismét gyarapítottuk a *Színházi Világ* sikereinek számát.

AZ-ÖTÖZTETŐNÖ - levelek

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, ezennel itt ülök megint, hogy elmondjam Magának a legfrisebb pletykákat és mért ne tenném, teszem is, elvégre pletykázás az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy levelet kaptam a drága Mészáros Gizánétól Velencéből és pont a sóhajok hidját küldte el nekem az anzikskártyáján; ellenben a héten, amikor a magyarszinháziak fotografáltatni mentek magukat a Silvio kapitányból, hát két fotografushoz is el kellett menniök: a *Labori* nacságos és fotóművész urhoz és egy másik arcképszhez és mivelhogy a két arcképező nagyon közel lakik egymáshoz, hát úgy csinálták, hogy az egyik helyen felöltözködtek és kimaszkirozták magukat és amikor itt elkészültek a fotografálással, hát úgy, ahogy voltak: felöltözködve és kimaszkirozva átsétáltak a másik helyre és a fürdő utcán nagy feltűnést keltettek, mert hogy két festett arcú román tiszt: a *Tarnai* Ernő nacságos és művész ur és az *Ujj* Kálmán nacságos és művész ur kísért három öreg magyar parasztot: a *Z. Molnár*, a *Körmendy* és a *Réthey* nacságos és művész urakat; és a héten valahogy elterjedt a hire, hogy a *Gombaszögi* Friciné elválik a Vigszínháztól és ebből egy szó sem igaz, sőt nagyban próbálja a „Vanját”; ellenben a *Bekker* Béby valóban grófné lett a héten, mert férjhez ment egy grófhhoz; viszont vasárnap délből az állatkertben sétálgattam és egyszerre csak összetalálkoztam a *Rott* Sándor nacságos és művész urral és a feleségével, a *Türk* Bertáné nacságával s mellettük egy gyerekkocsiban egy pufók, kedves, eleven, nyolc hónapos kis mackót tologatott a dada: a legkisebbik *Rott*-princet, aki már most olyan szép, mint a mamája és olyan mulatságos, mint a papája; de a *Faragó* Sáriné nacságának az *Apolló* premierjén megsebezte a lábát egy szög és sántikálva játszotta végig szerepeit és még most is sántikál, de nem rosszban sántikál, hanem méregdrága cipőben sántikál és a *Wessely* Ilyné nacsága nem lépett föl a premiéren, mert meghalt egy tizenhatéves hugocskája, a *Haraszi* Micitől pedig úgy el volt ragadtatva valaki, hogy küldött neki egy kocsit azzal azzal az üzenettel, hogy kocsikázzék rajta, ameddig csak a kedve tartja és erről jut eszembe, hogy a legjobb és lemerészebb soffőr ma Budapesten a *Lukács* Pál nacságos és művész ur, aki úgy vezeti az automobilját, mint a villám és mért ne tenné teszi is, elvégre villámlás az élet sója, ábrándozás a megrontója és különben is a *Gazsi* Mariskáné nacsága nem akar soha többé a szinpadra lépni, mert olyan mélyen gyászolja a tavaly meghalt édesanyját, hogy minden reggel kimegy a temetőbe és estig ott marad és a *Huszár* Károly nacságos és Pufi ur, hogy leszerződött Bécsbe, hát haza jött megint egy napra, hogy elvigye a feleségét és a holmiját; viszont a *Kerényi* Gabiné valóban elutazott, előbb autón Bécsbe ment és onnan a

Simplon-expressen utazott tovább Erdélybe; de a Péchy Erzsine nacsága is nagyban próbálja már a Szép Helénát és azt mondják, hogy olyan szép lesz, amilyen a Helénáné még sohase volt; viszont a Petráss Sáriné a héten ott volt a Királysínházba és felvonásközbe lement a szinpadra és a Fedák Sáriné öltözőjébe és úgy megörült egymásnak a Sári meg a Sári, hogy én olyat még sohase láttam színháznál; de a Csontos Gyula nacságos és művész ur is építettett magának hat pár cipőt á 2500; én pedig ezennel itt ülök és zárom soraimat, mert még meg kell manikűröznöm a Gyárfás Dezső nacságos és művész urat és mért ne tenném, teszem is, elvégre mi rossz van abba, hogy szeretek vele jóba lenni, amit igen tisztelt Szerkesztő Urnak is melegen ajánlok és maradok kiváló tisztelettel kedves barátnöje az öltöztetőnő.

A Revü-Színház öltözői körül.

agyon érdekes megfigyelés, összehasonlítani egy operett első előadását, — mondjuk a huszadikkal. Sok minden megváltozik husz előadás alatt, új ötletek keletkeznek, — új táncok, új mókák, — de ezeket már nem a szerzők csinálják, — hanem a színészek. A Revü-Színház színészeinek különösen megvan ez a hajlamuk. Gallai Nándor a Revü-Színház fő mókamestere. Rögtönzései mindig hangos derűtséget keltenek. A „Kislány” második felvonásában Galettának egy nagy pezsgős kosarat kell a színre hoznia. Galetta erős ember, — szinte repítette mindig félkézzel a hatalmas kosarat, úgy, hogy a nézőtérről gyakran hallatszott fel a csodálkozás:

— Milyen erős!

Ez fájt Gallainak, — mert ő nem mondható épen tulságosan erősnek. Galetta pezsgőskosara a kulisszák mögött várta a végszót egy estén. Elhangzott a végszó, Galetta felkapta a kosarat, — és bevitte a szinpadra. Megint repíteni akarta, fölényesen és bizva erejében, — de ezuttal nem sikerült. A kosár lelankadt kezében és alig birta továbbcipelni, megerőltette minden izmát, a nyakán kidagadtak az erek, de a kosár nagyon nehéz volt. A szinpadon lévők hangos kacagásban törtek ki, — a publikum azonban nem vett észre semmit. A legjobban Gallai nevetett. A Revü-Színház konyhájából eltűntek a súlyok, az egykilósak, a tizkilósak, sőt minden nehéz tárgy eltűnt a Revü-Színház konyhájából azon az estén. Mind ott húzódott meg szerényen Galetta pezsgőskosarának a fenekén.

A Revü-Színháznak előkelő vendége volt ezen a héten. Petráss Sári nézte végig egy páholyból az előadást. Péchy Erzsí finomságát, kedvességét, stilusosságát elragadtatva dicsérte.

Magaziner Erzsí már egészséges és átvette szerepét. Mikor Magaziner Erzsí beteg volt, — és a szerepek eltolódtak, — Horthy egy szenzációs hírrel állított be az öltözőkbe.

— Hallottátok — mondta — újabb szerepcsere lesz... Galetta átvette Péchy Erzsí szerepét — és Péchy a Galettáét... Magaziner Erzsí szerepét én veszem át, Tarnay Leonáét Bródy István, Bródy István igazgatói szerepét Radó Böske, — az én szerepemet Radó Böske mackója, — a mackóét Stephanidesz Károly, Stephanideszét Barna Izsó, — és így tovább. Már így van a szinlapon is! És a publikum nem kérte vissza a pénzét.

Horthyt kidobták ezért a viccért az öltözőkből...

Ravengár.

— A filmmű III. része a Mozgókép-Otthonban. —

ost mutatja be a Mozgókép-Otthon a Ravengár filmsorozat harmadik részét, melynek „Küzdelem a levegőben” a címe. A legkisebb sikere talán „A polip karmai között”-nek volt, — a filmmű első részének, — bár már ez is jóval túl volt azon az átlagon, melyet az úgynevezett trükkös kalandfilmek képviselnek. A második rész már teljes mértékben kielégítette a „Ravengár”-hoz fűzött várakozásokat. A harmadik rész pedig már jóval felülmúl minden várakozást. A technikai hatások itten olyan frappánsak, olyan megdöbbenőek, hogy bámulva és szorongó érzéssel gondolunk azokra a csodaemberekre, akik ezt a filmmonstrumot létre hozták. A „Ravengár” már egy hatalmas lépés a tökéletes film felé. A felvételek szinte plasztikusak, a trükkök magyarázatát alig tudjuk megadni, — ezért egy pillanatig sem unalmas ez a filmalkotás, mert mindig van alkalmunk egy-egy trükkön törni az eszünket, — és csak ritkán tudjuk még gondolatban is megközelíteni ezeknek a trükköknek a megcsinálását. Önkénytelenül elgondolkodik az ember, hogy micsoda korlátlan lehetőségek vannak még a filmgyártás terén! Már nem lehet messze a tökéletes film megvalósulása. A „Ravengár” megmutatja azt az utat, melyen haladni kell. A jó filmhez három dolog kell csupán és ezek; pénz, pénz és pénz. Csak a filmgyár áldozatkészsége, csak a segédeszközök gazdagsága, ragyogó kiállítások, költséget nem kimélő építkezések, nagy, nagy befektetések árán lehet jó filmeket gyártani. A „Ravengár” rengeteg pénzbe kerülhetett. Lát-szik a filmen, hogy a Pathé gyárat nemcsak rideg üzleti érdekek vezették a „Ravengár” megcsinálásánál, — hanem a gyár mintegy próbáját akarta adni tudásának és hatalmas felkészültségének. Ez a próba nagyszerűen sikerült, — amit bizonyít az is, hogy a kényes pesti moziközönség előadásról-előadásra zsu-folásig megtölti a Mozgókép-Otthont. Sokan maradnak jegy-nélkül, mert a Mozgókép-Otthon igazgatósága ezuttal egy napra sem prolongálhatja a „Ravengár”-t, egyéb szerződéses kötele-zettségei miatt.

Az amerikai filmek nagyon jók, technikailag semmi kívánni valót nem hagynak hátra, de még sem egészen a mi szánk ize szerint valók. A lírai elem jórészt hiányzik belőlük. Az ame-rikaiaknak nem kell sok líra; szerelem és más ilyen bohósá-gok, nekik drasztikum kell, vagy látványosság. A francia filmek a másik végletbe esnek, túlteng bennök a lírai elem. A „Ra-vingár” az amerikai és a francia filmművészet szerencsés egyesítése.

Talán ezért ilyen tökéletes a „Ravengár.”

Politikusok. A Belvárosi Színház megszerezte egy amerikai darabnak az előadási jogát, amely politikusokat visz a színpadra s egy politikai vetélkedés miliőjébe helyez egy szerelmi történetet. Két politikusról van szó a drámában. Az egyik a munkáspárt vezére, a másik a hatalmon levő párté. Az egyiknek fia van, a másiknak leánya. A leány beleszeret a fiuba, aki különben egy nagy gyárnak a mérnöke és társtulajdonosa. A mérnök társa azt követeli, hogy a fiu apja befolyása révén szerezzen állami megbízásokat a gyárnak; a fiu azzal felel, hogy inkább szakít a társával, kifizeti a részét, de tisztakezü apját ilyesmibe bele nem viszi. Az apjának csak annyit mond el a dolgról, hogy kilencezer dollárt kell visszalízetnie a társának, hogy önálló, független és boldog lehessen. És ekkor az apa, a tisztakezü politikus megtántorodik... A fiu volt társa fölkeresi a hatalmon lévő párt vezérét s azt az ajánlatot teszi neki, hogy ő bizonyítékot szerez a munkáspárt vezérének korrupt voltáról, ha ennek ellenében állami munkát kap. Megegyeznek ebben és — a megtántorodott apát behálózzák s ő, hogy a fián segítsen tízezer dollárnyi kölcsönt vesz fel megrontójától. Leleplezik; de kívágja magát azzal, hogy csak színleg fogadta el az agent provocateur ajánlatát, hogy bizonyítéka legyen arról, hogy milyen eszközökkel dolgoznak ellene. És amikor minden elrendeződik, — föbelövi magát. A fiu most megtudja a valót és szakítani akar a leánnyal aki apját véreskezűnek mondja. A szerelem azonban legyőzi a fiút... Ez — a hagyományos dióhéjba szorítva! — az érdekes dráma meséje. Külön érdekesség az is, hogy az amerikai dráma szerzője — magyar ember: *Biró János*, *Biró Lajos* fiúvére, aki mintegy tizenöt év óta él Amerikában.

Jancsi bohóc jubileuma. Mindenki ismeri Jancsit, mindnyájunkat megkacagtatott egy néhányszor s sok vidám percel köszönhetünk közvetlen humorának. De különösen a pesti gyerekek szívéhez tudott nagyon közel férközni az ördögös, mókás Jancsi bohóc, aki apró tréfaival, bohókás dalaival sokszor varázssólt egészséges kacagást sápadt gyermekeink orcájára. Hálás is ezért a megneveltetésért a közönség: nagyon szereti Jancsit. De nem csak a közönség kedveli a népszerű artistát, hanem a pályatársai is, akik az elmúlt napokban ünnepelték meg Jancsi kollégájuk huszonöt éves artistai jubileumát. A népszerű Jancsi bohóc immár egynegyed-század óta működik becsülettel e rögs pályán és azt hisszük, hogy mi is áldozhatunk néhány sort e derék artista jubileumának. A lapunkban közölt képet, — kuplénak írja, — Gergely Rezső újságíró kollégánk készítette róla jubiláris előadásának jelmezében.

GAMBRINUS

étterem és kávéház
Erzsébet - körut 27.

Előkelő családok szórakozó helye.
Zenét délután és este a kiváló mű-
vész Egressy Sándor dirigálja. Ki-
tűnő ételek és italok. Színház után
friss vacsora.

Déltűn - 5 - órai - tea!

A „Colosseum“ műsora.

sziklai Béla színházának a ligeti „Colosseum“-nak, van a legváltozatosabb műsora Budapesten. A kis színház minden héten bemutatóval kedveskedik közönségének. Eddig színpadra hoztak egy dramatizált Verne regényt, majd *Verő György* hazafias daljátékát — a „*Hadak Utja*“-t mutatták be. A múlt héten *Farkas Imre* énekes színművét az „Iglói diákok“-at adták elő nagy sikerrel. Holéczy Pista szerepét *Sugár Gyula*, a Téli kert tagja játszotta s fellépett a Farkas-darabban *Mihó László*, a Madách-Színház tagja is. Mindkettőjüknek megérdemelt sikerük volt.

A „Iglói diákok“ nagy közönséget vonzottak a ligeti színházba. A bakfisok ide is követték az ő Farkas Imrét és szívesen és sokat tapsoltak neki.

A színház megint egy újszerű, érdekes darabra készül. A „*Tamás Urfi kalandjai*“-t, Mark Twain híres regényét viszi színpadra *Szánthó Armand*, a színház agilis tikára. Ez a színdarab is látványos lesz, nyolcz képe bő alkalmat ad a Colosseumnak, hogy nagy technikai felkészültségét csillogtassa. A „*Tamás urfi kalandjai*“-ban ismét fellépnek *Mihó László* és *Baróthy*, a Kamara Színház tagjai, akik nagy népszerűsége tettek szert a Sziklay Béla színházában is. Rajtuk kívül *Sziklay Cornélné*, *Utassy Ida*, *Lubinszky Ödön* a Nemzeti Színház ny. tagja, *Takács Oszkár* és *Pethő Pál* szerepelnek még a „*Tamás urfi kalandjai*“-ban, melyet a szerző, *Szánthó Armand* rendez. A darabban előforduló zeneszámokat a színház karnagya, *Kun Richárd* szerzette. A direktciónak az a terve, hogy ezt az izig-vérig amerikai tárgyú darabot amerikai stílusú rendezésben és amerikai látványosságokkal tarkítva mutatja be. Már most is nagy az érdeklődés a „*Tamás urfi kalandjai*“ iránt, amely nemcsak a gyerekek szenzációja lesz, hanem a felnőttek mulatsága is, mert a szerző a darab megírásánál az eredeti amerikai kiadást használta fel, amely Amerikában a felnőtteket is lekötő olvasmány. Nálunk a „*Tamás urfi kalandjai*“-ból csak egy a gyermekeknek való kiadás jelent meg. Az eddigi próbák szép sikert ígérnek a színháznak.

Jancsi bohóc.

(Gergely Rezső felvétele.)

(Folytatás.)

— Kit keresek? Egy színésznőt! — felelte Beppo és ezen aztán megint nagyokat nevettek.

És Beppo elmondta, hogy Margotot keresi. Hogy száz évig aludt és nem voltak álmai. Hogy szerelmes és szerelmének tárgya megszökött előle Casanova Józsóf Jakabbal. Őt keresi.

— Valamelyik színháznál biztosan megtalálod! — vélte Nyáray és nem lehetett megállapítani, hogy komolyan beszél-e, vagy ugratja a szegény szerelmes fiút...

V.

Beppo szívszorongva várta a második estét. Egész nap a kávéházban ült és csaknem annyi feketét fogyasztott el, mint Nyáray Antal. A jó Toni a szárnyai alá vette a fiút; most már ő volt a mentora: ő vigasztalta napközben; ő beszélt neki a pesti nőkről, akik olyan szépek, olyan jók, olyan kecsesek, hogy Margot sohasem lehetett olyan.

— Csak a párisi asszony olyan, mint a mienk! — mondotta a meggyőződés mély baritonján Nyáray.

— Nézz ki az utcára, fiu, nem is látsz mást, mint szép asszonyt. Nézzd milyen ringó a járásuk; nézzd, milyen mosolygó az arcuk; huncut a tekintetük; nézzd, milyen jól öltözködnek és nézzd, milyen kedvesek!...

Beppo kitekintett az utcára. Ő is látta mindezt, de azért az ő szíve meg nem vigasztalódott. Sőt: mentül több szép asszonyt, szép leányt látott, antul mélyebben sóhajtozott, antul tüzesebben hagyta el ajkát ez az egy szó, ez az egy név:

— Margot!... Margot!...

— Hát annyira szereted? — kérdezte Nyáray.

— Meghalok utána! — felelte a fiu.

— Akkor rajtad nem lehet segíteni!

— De hiszen, te megígérted, hogy segíteni fogsz. Te megígérted, hogy nyakadba veszed velem a várost és elmegyünk színházról színházra, bekukkantunk minden kulissza mögé és minden öltözőbe és nem nyugszunk meg addig, amíg meg nem találjuk őt.

— Igaz, ezt megígérted.

— Hát akkor menjünk!

— Várj a sorodra, öcsém! — mondta most Nyáray és elgondolkozott. Maga se tudta, hogy mit kezdjen a fiúval. Eddig azt hitte, hogy valahogyan

majd csak kiábrándítja Beppot nagy szerelméből; most aztán meg kellett állapítania magában, hogy az olasz szív mégis csak más, mint a miénk s az olasz férfi mégsem olyan csapodár, mint a mi Romeóink. Igaz, — mormogta magában, — hiszen minden tragédiában és minden operában meghal a szerelmes olasz szerelmeért; ez a Beppo is ilyen tésztábol van gyurva és semminthogy itt haljon meg mellettem a Newyork asztalánál, elmegyek vele és megkeressük ideálját: Margot!

Fölkerekedtek hát. Amint végig mentek a köruton, kis színinövendékek jöttek velük szembe, akik mind rámosolyogtak Tónira, köszöntötték is, dévajkodtak is vele.

— Te ezeket mind ösmered? — kérdezte Beppo.

— Nem valamennyit, — felelte Nyáray, — de a legtöbbjét.

— És valamennyit szereted?

— Vagy én szeretem őket, vagy ők szeretnek engem. Nézzd például azt a kislányt...

— Kedves.

— Tetszik neked?

— Csinos!... Milyen kicsi a lába.

— Igen, a lábánál csak a cipője kisebb!... Hát az már háromszor halt meg miattam.

— Meghalt?

— Igen. Meghalt háromszor és föltámadott ugyancsak háromszor. Ma délután kaptam levelet tőle, hogy ha most se hallgatom meg, leugrik az emeletről.

— És mért nem hallgatod meg?

— Mert szegény ember vagyok. És ennek a Rotschild szerelme se elég!...

Beppo elgondolkozott ezen és nem tudta, hogy mit higgyen erről a furcsa emberről, aki úgy lépkedett mellette, ahogy Alkibiadesz lépkedhetett valamikor a római korzón.

Igy jutoitak el a Király utcába és a Király utcában is a Király Színházhoz.

— Ide megyünk? — kérdezte Beppo.

— Ide megyünk, öcsém! — felelte Nyáray.

— És itt megtalálom őt?

— Hja, azt én nem tudhatom. De megpróbáljuk. Gyere csak utánam.

És fölvezette a szerelmes fiút a színpadra, a színpadról a társalgóba, a társalgóból a sóhajok foiyosójára, a sóhajok folyosójáról egy kis szobácskába, amelyben nagy tükrök ragyogtak s egy fehér asztalon százegy tégely és üvegecske állott.

(Folytatom.)

Faragó Jenő.

STERNBERG-HANGSZERGYAR, Rákóczi-ut 60. sz. (Saját palotájában.)

Amerikai és egyéb külföldi gyártmányú, világhírű zongorák és pianínók. „ETOFON” beszélőgépek tökéletesített új modelljei! Világhírű művészek teljes hang- lemez-repertoírja.

Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhedgük, gordonkák, fuvalak és tárogatók, Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbalmok és harmoniumok. Bél-, selyem- és acélhúrok. — — — Saját húrfontóda gépezemre.

KEDVES FARAGÓ!

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

A kérdés:

Kedves Faragó! A múlt héten Hettyey Aranka játszotta a Magyar Színházban a Sasfőket és ennek kapcsán néhányan azon tanakodtunk, miért mult el Budapesten a nadrágszerepek divatja?

Üdvözli Makay Margit.

A válasz:

Hogy egy férfiszerepet nő játszon el, ennek csak egy esetben van jogsultsága: ha a nő jobban játsza, mint a férfi. Ezt is csak romantikus drámákban szabad megengedni, ahol a darab levegője és hangulata belésodorja a nézőt abba az illúzióba, hogy a nadrágos színésznőről elhiszi, hogy férfi. Operettek-nél már könnyebben megengedhető a nadrágszerep, de őszintén szólva, mi nem tartjuk izlésesnek és örülünk, hogy ez a divat már csak kis vidéki szintársulatoknál van életben, itt is csak azért, mert sok az operetszubrett és kevés az énekes bonvivant.

A kérdés:

Kedves Faragó! Egészen fiatal operettszínész vagyok, kutattam mindenfelé, hogy adatokat találjak Konti József operettjeiről, de nem találtam. Ahelyett, hogy a Múzeum könyvtárában a régi napilapokat böngészném végig, a Színházi Világtól kérek egy kis felvilágosítást.

Üdvözli Halmai Tibor

A válasz:

Konti József a legkiválóbb magyar operettkarmester volt; a régi Népszínházban és, a Feleki Miklós Várszínházában és a Király Színházban működött. Ezenkívül egyike volt a leginvenciózusabb operettkomponistáknak, akinek operettjei: a „Suhanc”, „Eleven ördög”, „Talmi hercegnő”, „Királyfogás” és még néhány a legsikeresebb magyar operettek közé tartoznak. A legeredetibb egyéniségek egyike volt, tele ötlettel és maró szatírával, amely mögött azonban mindenkor megmutatkozott jóságos, mindent megértő szíve. Legjobban úgy lehet Konti Józsefet jellemezni, hogy ő volt a magyar Offenbach.

— **ri.** Sajnos, egy kissé borsósak ezek a dolgok: nem nekünk valók. — **Sch. F.** A művésznő senkit se fogad ilyen ügyben. — **H. K.** Jósika-utca 2. — **U. S.** Nem igaz. — **bébé.** A vers nem rossz, sőt nagyon ügyes, de ilyent minden intelligens ember tud írni, aki életében néhány száz verset elolvasott és érteke van a forma és a hangulatok iránt. Úgyesen megcsinált vers és tehetséges vers között különbség van. Ha megpróbálja, hogy új hangokat megüssön és a szép szavak mögé gondolatokat is tud rejtteni, akkor — azt hisszük — közzölhető jó verseket fog írni. — **V. M. II.** A kérdezett címek: Hegedüs Gyula, Lipót-körút 7., Varsányi Irén, Lipót-körút 7., Csontos Gyula, Mérleg-utca 2., Kosáry Emmy, József-körút 17., Király Ernő, Király-utca 82.

O L V A S Ó I N K H O Z!

1920. MÁJUS 1-ÉN UJ ELŐFIZETÉST NYITUNK A SZINHÁZI VILÁGRA.

Felkérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejár, szíveskedjenek az előfizetést megújítani, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább. Minden új előfizető díjtalanul kapja a SZINHÁZI VILÁG szennzációs husvét albumát

E l ő f i z e t é s i á r a k :
Negyedévre ... 65 korona, félévre ... 130 korona, egész évre ... 250 korona

A SZINHÁZI VILÁG KIADÓHIVATALA

A Dr. Marton Sándor által tíz év óta nagy hozzáértéssel vezetett szinpadai ügyökség és szerzői jog értékesítő vállalat részvénytársasággá alakult át. — Az új részvénytársaság, mely „ARÉNA” szinpadai és zeneműkiadó részvénytársaság cég alatt fog működni, máris megszerzett és a részvénytársaságba beolvasztott egy külföldi nagyobb szinpadai ügyökséget és egy külföldi zeneműkiadó céget. — A nagyarányú fejlődött szinpadai és irodalmi részvénytársaság, melynek kitűnő internacionális összeköttetései számos szerződéssel vannak biztosítva magyar szellemi termékek exportjával, — főleg szinpadai művek kivitelével fog foglalkozni. — A vállalat továbbra is Dr. Marton Sándor vezérigazgató kiprobált vezetése alatt áll.

Rejtvény.

Megfejtési határidő 1920. május 1. A megfejtők között 3 díjat sorsolunk ki. Első díj: egy páholy a Városi Színházba; második díj: Gaál Andor regénye: „A biborruhás asszony”; harmadik díj: egy művész arc képe autogrammal.

Múlt heti rejtvényünk helyes megfejtése:

Cifra nyomorúság.

Beérkezett összesen 783 megfejtés. Sorsolás után az első díjat Steinberger Katóka (Vörösmarty-utca 43.); a második díjat: Márkus Ibolyka (Sip-utca 16.); a harmadik díjat: Baran Anna (Ujpest, Gyár-utca 13.) nyerte meg. A nyertesek a díjakat Színházi Világ szerkesztőségében (V., Lipót-körut 1.) átvethetik.

I. évfolyam. 13. szám.

SZINHÁZI VILÁG

1920. április 25-én.

Helyettes szerkesztő: Balassa Emil.

Felelős kiadó: Kondor I. igazgató.

Kiadja: a Színházi Világ részvénytársaság.

Lapzárta: április 20.

Megjelenik minden vasárnap.

Wieni fiókkiadóhivatal: IV., Prinz Eugen Strasse 18.

Előfizetések: Egész évre 250.— kor., félévre 130.— kor., negyedévre 65.— kor.

Egyes szám ára: 5 korona.

Készült: „PAX” nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál,
Budapest, V., Lipót-körut 1. Telefon 125—96 és 132—19.

KERT-MOZI

Városligeti Fásor és Aréna-ut sarkán legközelebb megnyílik

HAMIS FOGAKAT

ezüstöt, aranyat és platínát
drágán veszek **GROSS ANTAL**
BUDAPEST, VIII. kerület,
József-körút 23. sz., félemelet.

Most jelent meg! A BÍBORRUHAS
ASSZONY Regény
Irta Gaál Andor. Ára 22 K Megrendelhető a Színházi
Világ Kiadóhivatala útján V., Lipót-körút 1. szám.

Dr. Kajdacsy

gyógyít
férfi- és női
betegeket.
Rendel:
10-4-ig és
7-8 óráig.

Budapest, József-körút 2 sz.

PAPEK JÓZSEF bőrröndös és fi-
nom bőráru
gyártó, Budapest VII., Rákóczi-út 11. Tel. 65-39

SZAKORVOSI vérgyógyító rendelő-
intézet.
Dohány-utca 39. Rendel: 11-1-ig és 4-7-ig.

TÖRV. VÉDEL.

"FOTÓ"
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKSZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI UT 80
MACYBAM - KICSIMYBAM
TELEFON: JÓZSEF 2832

K ALAPOK díszítését és átalakítását vál-
lalom. Gyászkalapok 12 óra alatt
készülnek. Halászné, IX., Üllői-út 95.

BUDAPEST, V. KER.,
VILMOS CSÁSZÁR-UT
68.SZ. TELEFON 26-35

SCHULLER ÉS TÁRSA ÉTTERME

Előkelő társaságok ta-
lálkozó helye! - Szin-
ház után frss vacsora!

VII, Erzsébet-körút 31.

ROYAL-ORFEUM

Telefon: József 121-63.

Minden este fél 8 órakor:

Uj műsor! Uj operett! Uj artisták! ZSUZSU.

Harmath Imre és Zerkovitz Béla szenzációs operettje

Brothers Mack zsonglőr komikusok, Sisters Merkel a hajlékonyság művésznői, Solti Hermin és Virágh Jenő Weiner-kuplékkal, Jögimar Richards az eredeti kroko-il-utánzó, Pifár burleszk kerékpáros, Papp János, Sándor Stefi és dr. Erdélyi Géza Zerkovitz-szlágerekkel, Elekny Anny és Pártos Jenő tánc-duettje és az összes színházi és varieté-atrakciók. - Vasár- és ünnepnap d.u.3 órakor kitűnő új műsor, mérsékelt helyárrakkal.

HA SZERET

olvasni, iratkozzon be a „KAZINCZY“ kölcsönkönyvtárba, Do-
hány-u.1. (Károly-körut sarok.) Könyveket házhoz is szállítunk.
Könyvtár-órák délelőtt 8 órától délután 5 óráig.

VII., Erzsébet-körut 31. **ROYAL-KABARÉ** Telefon: József 121-68.

Minden este fél 8 órakor új műsor: Kőváry

Gyula konferál és játszik. Itt a tavaszi divat urak!

Kőváry blüettje. Az amerikai nagybácsi! Kőváry tréfája. Solti és Virágh felléptével: LEÓ! Kis komédia, írta: Mihály István. Komégyiások a Fehér Hattyuban! Nézőtéri móka. A mexikói ház! Tréfa, írta: Mihály István. Itthon maradunk! Tréfa, írta: Balázs Sándor. Kvitt! Kis jelenet, írta: Barna Jenő. A bizonyíték! Kis bohózat, írta: Garami J. rdád. Felhő Rózsi, Papp János, Solti Hermin. Kerényi Irén, Radó Sándor Forgács Jenő, Barna Andor és Gombocz Vilma szólnak. — Tréfák, bohózatok, duettek, szólók, jelenetek! Kezdeté fél 8 órakor!

Ha meg akar szabadulni szeplőjétől,

használgon Dr. Wandeau-féle szeplő-krémet. Dr. Wandeau receptje után készült krém elhalványítja, majd teljesen eltünteti a szeplőt. — Használati utasítás. Reggel a hozzávaló Dr. Wandeau szappannal kell az arcot megmosni, este pedig a krémmel bekenni, a hatás 3—4 nap múlva szembeötlő.

Egy tégely ára 25 korona. Főraktár: SZOLD

LÁSZLÓ „Báthory“ gyógyszertára,

Budapest, V., Báthory-

utca 18. szám

TELEFON 338.

PICK J.

TELEFON 170-98.

Alapított: 1897.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 11. SZÁM.

CUKORKA KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZÁM.

Guttmann Béla

harisnya, keztyű,
tricotárak kereskedése

Budapest, IV.,

Koronaherceg-utca 6. szám.

A

morfa, riebés, fehér jázmin,
sárga, szagos ribizke 2-3 éves s
2-3 m. magas diszbokrok kaphatók
olcsón Velenczén, Fejér - megye,
Urházy Sándor, nyug. lelkésznel.

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

zsák, ponyva, zsineg

vétel, eladás és kölcsönzés

BUDAPEST, V., Kálmán-utca 14. sz. o Telefon 15—28.

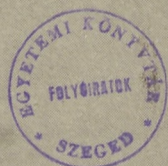

PALÁSTHY IRÉN.

Városi Színház: „Ezüst sirály”

(Labori felvétele)

SZÍNHÁZI VILÁG

REVÜ SZÍNHÁZ:
A KISLÁNY

GALETTA FERENC
ENDRE